

Tentamen inom Matematisk Grundkurs

Ordinarie tentamen för kursen HT 2016

Kurskod: TNIU19
Examination: TEN1
Max: 18 p
Betyg 5: ≥ 15 p
Betyg 4: ≥ 12 p och minst 3 p på respektive Del I–III
Betyg 3: ≥ 9 p och minst 2 p på respektive Del I–III
Bonus: Uppgifterna 1, 3 och/eller 5 tillgodoräknas vid betyg 3 på tillhörande KTR1–KTR3
Lösningar: Fullständiga med tydligt angivna svar
Hjälpmedel: Inga
Skrivtid: 2016-10-24, kl 08:00–13:00

Del I

1. Vid betyg G på KTR1 erhåller man automatiskt 3 p på denna bonusuppgift. Ange i så fall "Bonus" istället för ett kryss i rutan för denna uppgift på försättsbladet.

- a) Lös ekvationen

$$x^3 - 9x^2 + 26x - 24 = 0$$

Rotgissning och polynomdivision ger $x_1 = 2$, $x_2 = 3$ eller $x_3 = 4$

- b) Lös olikheten

$$\frac{x^2 + 8x + 15}{x - 4} \geq 0$$

Faktorisering och teckenstudium ger $x \in [-5, -3] \cup]4, \infty[$

- c) Partialbråksuppdelning

$$\frac{7x + 10}{(x + 1)(x + 2)}$$

Rätt ansats följt av ekvationssystem eller handpåläggning ger $\frac{3}{x+1} + \frac{4}{x+2}$

3 p

2. Lös olikheten

$$|x + 1| - |1 - x| < 0$$

Tre fall varav det vänstra ger "alla x inom intervallet", totalt får man $x \in]-\infty, 0[$

3 p

Del II

3. Vid betyg G på KTR2 erhåller man automatiskt 3 p på denna bonusuppgift. Ange i så fall "Bonus" istället för ett kryss i rutan för denna uppgift på försättsbladet.

Låt $y = f(x) = \sqrt{x - 3}$.

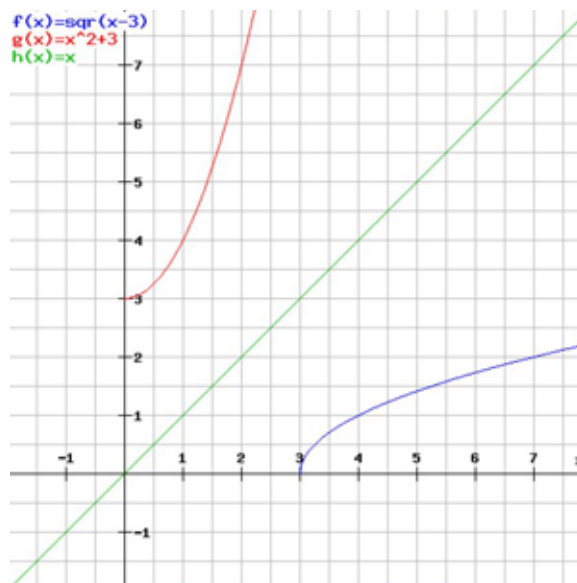
- a) Ange funktionens definitionsmängd och värdemängd.

Svar: $D_f = [3, \infty[$ och $V_f = [0, \infty[$

- b) Bestäm inversen $f^{-1}(x)$ och ange dess definitionsmängd och värdemängd.

Svar: $f^{-1}(x) = x^2 + 3$, $D_{f^{-1}} = [0, \infty[$ och $V_{f^{-1}} = [3, \infty[$

- c) Skissa kurvorna till $f(x)$ och $f^{-1}(x)$ i samma koordinatsystem.

3 p

4.

Lös ekvationerna

a) $\cos^2 x = 1 + \sin^2 x$

Sambandet "cosinus för dubbla vinkeln" ger $x = n\pi$ då $n \in \mathbb{Z}$

b) $\ln ex = 1 + \ln(2 - x)$

Med hjälp av andra logaritmlagen får man svaret $x = 1$

c) $\arcsin x = \arccos \sqrt{3}x$

En gemensam hjälptriangel med sidorna $a = x$, $b = \sqrt{3}x$ och $c = 1$ ger med hjälp av Pythagoras sats $x = \pm \frac{1}{2}$ varav endast $x = \frac{1}{2}$ är av intresse då arcsin och arccos endast har överlappande värdemängd då $x \in \left[0, \frac{\pi}{2}\right]$.

3 p

Del III

5. Vid betyg G på KTR3 erhåller man automatiskt 3 p på denna bonusuppgift. Ange i så fall "Bonus" istället för ett kryss i rutan för denna uppgift på försättsbladet.

a) Beräkna z^9 om $z = \sqrt{3} + i$

Polär form med $z = 2e^{i\frac{\pi}{6}}$ ger potensen $z^9 = 2^9 e^{i\frac{3\pi}{2}} = -512i$

b) Lös ekvationen $z^2 + (2 + 2i)z + 9 + 2i = 0$

Kvadratkomplettering ger $z = -1 - i \pm 3i$

c) Lös ekvationen $2z^4 + 32 = 0$ och svara på formen $a + bi$ (rektangulär form).

Svar: $z = \pm\sqrt{2} \pm \sqrt{2}i$ eller $z = \pm\sqrt{2} \mp \sqrt{2}i$

3 p

6.

a) Visa med hjälp av Eulers första formel att

$$\sin x = \frac{e^{ix} - e^{-ix}}{2i}$$

Summan av Eulers första formel och motsvarande konjugat ger sökt samband

b) Visa med hjälp av sambandet ovan att

$$\sin^3 x = \frac{3}{4} \sin x - \frac{1}{4} \sin 3x$$

Ledning: Utveckling av vänsterledet enligt

$$(\sin x)^3 = \left(\frac{e^{ix} - e^{-ix}}{2i} \right)^3 = -\frac{1}{8i} (e^{ix} - e^{-ix})(e^{ix} - e^{-ix})(e^{ix} - e^{-ix}) = \dots$$

ger efter förenkling

$$= \frac{3}{4} \cdot \frac{e^{ix} - e^{-ix}}{2i} - \frac{1}{4} \cdot \frac{e^{i3x} - e^{-i3x}}{2i} = \frac{3}{4} \cdot \sin x - \frac{1}{4} \cdot \sin 3x$$

vilket stämmer med högerledet

3 p